

Az iskolai könyvtár története, mint kor- és helytörténeti dokumentum

Szakmári Klára

ny. könyvtárostánár

Budai Nagy Antal Gimnázium Bp.

szklaris@gmail.com

Magyar Könyvtárosok Egyesülete 52. Vándorgyűlése Bp.

Helyismereti Könyvtárosok Szervezete és a Könyvtárostánárok Egyesülete közös szekcióprogramja 2021. 07.09.

Előzmények, inspirációk

- ▶ KTE 1996-os pályázata,
- ▶ Az évfordulós évkönyvek szerkesztése (50,60,70,75),
- ▶ Tudatos anyaggyűjtés, iskola- és könyvtártörténeti gyűjtemény,
- ▶ KI helytörténeti, helyismereti tanfolyama,
- ▶ nyugdíjba menés, idő,
- ▶ Szakmai segítség: OPKM: Balogh Mihály, Dömsödy Andrea, FSZEK Sándor Tibor.

Anyaggyűjtés, feldolgozás

- ▶ Szakirodalom áttekintése, KI tanfolyami jegyzetei, a záródolgozat vázlata.
- ▶ Az összegyűjtött szöveges dokumentumok rendezése időrendben: a kéziratban lévő könyvtártörténet (begépelése, ellenőrzések 1937-1996). Könyvtári és iskolai munkatervek, ütemtervek, beszámolók, szakmai értékelések, jegyzőkönyvek, feljegyzések (szaktanácsadó, szakfelügyelő), fejlesztési tervek, költségvetések, *jogszabályi szövegek*, könyvtárosi feljegyzések.
- ▶ Fotók, videók, rajzok, plakátok.
- ▶ Feldolgozás, megírás: nagy elhatározás, kitartás, az előzetes tervek, vázlatok felülvizsgálata, milyen szempontok szerint, milyen témákról írjak?
- ▶ Nehézségek:
 1. A konkrétumokból milyen általános jellemzők, következtetések vonhatók le?
 2. Mi érdekelheti a szakmai érdeklődőt és mi a laikus olvasót?
 3. Adatok megléte, pontossága, részletezése, hivatkozások.

Kor- és kórdokumentum

- ▶ Iskola léte, fenntartója, kapcsolata szűkebb és tágabb környezetével.
- ▶ Az iskolarendszer: általános iskola/ középiskola: gimnázium, szakközépiskola, szakiskola (4 - 6 - 8 évfolyam, tagozatok, képzési irányok fakultációk, tanári személyiségek). Mikor melyiket preferálta vagy adott esetben írta elő az adott politikai rendszer?
- ▶ Pedagógiai szemlélet: központi elvárások, előírások: jogszabályok, tantervek, utasítások, rendtartás, érettségi (vagy más vizsga és mérések) szabályozók.
- ▶ Az iskola igazgatója, tanári kara, érdeklődési kör, innováció, kísérletek, mérések, publikációk (cikkek, könyvek, doktorik).
- ▶ A könyvtárosok léte, személye, óraszama, személyisége, könyvtáros(tanári) attitűdje.

Helytörténet, iskolatörténet, könyvtártörténet összefüggései

- ▶ Iskolaalapítás igénye, lehetőségei, fejlesztésének irányai -helyi igények, társadalmi-politikai központi akarat és irányítás -helytörténeti vetületek.
- ▶ Az iskolatörténeti gyűjteményben megőrzött, egyedi helytörténeti dokumentumok
- ▶ **Iskolatörténet:**
 1. Jogszabályi változások: iskola típusok, fenntartó változások tantervek, szakképzettség, alkalmazás.
 2. Korszakok, igazgatók, kísérletek, eredmények, kudarcok.
 3. Az iskola pedagógiai kultúrája és a könyvtár kapcsolata(alapítása, léte, gyarapítása, használata, használtatása).
- ▶ **Könyvtártörténet:**
 1. Szakszerűség, elkötelezettség: könyvtárosi feladatok társadalmi munkában, önálló könyvtáros alkalmazása, szakképzettsége, személye, szaktudása, együttműködési készsége, szolgálata.
 2. A könyvtár tanulás-támogatása és szabadidős programjai.

A feldolgozott iskolatörténeti anyagok és a megírt könyvtártörténet

- ▶ A Budai Nagy Antal Gimnázium könyvtárának története: <https://mek.oszk.hu/21600/21669/>
- ▶ Az iskolatörténeti gyűjtemény feldolgozottsága jelenleg: 90 %-os
 1. *Szöveges dokumentumok*, 3449 tétel : alapítási kérelem, évkönyvek, munkatervek, beszámolók, levelek, mérések, jelentések, diákdolgozatok stb.
 2. Külön analitikusan feldolgozva az iskola diáklapjai, premontrei pályázatai, OKTV dolgozatok.
 3. Bibliográfia az iskoláról, diákjairól, volt diákjairól megjelent dokumentumokról.
- ▶ *Tárgyi emlékek* 338 tétel, külön ballagó tarisznya gyűjtemény!
- ▶ *Ami még hátra van:* - 6 nagy doboznyi *foto* feldolgozása, szkennelése,
 - a feldolgozott iskolatörténeti állományrész elérhetővé tétele az iskola honlapján/ a könyvtár katalógusán keresztül.

Köszönöm a figyelmet!